

29^η Περιφέρεια Δημοτικής Εκπαίδευσης Αττικής

Περίληψεις Παρουσιάσεων Διασχολικής Επιμόρφωσης με Θέμα:

«Καλές Πρακτικές στο Σχολείο»

1^η Θεματική: «Διδακτική Μεθοδολογία (Γλώσσα, Μαθηματικά, Ιστορία, Γεωγραφία)»

1. «Με ένα πινέλο και πολλά χρώματα: Διαθεματική προσέγγιση στη Γλώσσα», Μπόλωση Χρυσάνθη, 14^ο Δημοτικό Σχολείο.

Η παρουσίαση αφορά στο «πάντρεμα» δυο γνωστικών αντικειμένων με σκοπό τη βιωματική και παιγνιώδη προσέγγιση των χρωμάτων (βασικά – συμπληρωματικά), καθώς επιδιώκεται στο μέγιστο βαθμό η συμμετοχή των μαθητών. Αφορμή αποτελεί το μάθημα της Γλώσσας της Α΄ Δημοτικού: Διδακτική Ενότητα «Σκανταλιές». Ο τρόπος εργασίας των μαθητών επικεντρώνεται στις ομάδες, οι οποίες δουλεύουν με τέμπρες και πινέλα και παρουσιάζουν τελικώς σε ένα ομαδικό έργο τις «χρωματιστές γειτονιές» τους. Το «παραμύθι με τα χρώματα» ζωντανεύει μέσα από τον Η/Υ και γίνεται αφορμή για συζήτηση (προφορικός λόγος) και σκέψεις. Τα συναισθήματα των μαθητών εκφράζονται, καταγράφονται, και παρουσιάζονται (παραγωγή γραπτού λόγου). Η τάξη μετατρέπεται σε εργαστήρι δημιουργικής έκφρασης. Η μουσική συνοδεύει τα έργα μας...

2. «Νερό: Διαθεματική προσέγγιση», Τσιαμή Ξένη, 11^ο Δημοτικό Σχολείο.

Πρόκειται για ένα διαθεματικό σχέδιο εργασίας που βασίζεται στην εποικοδομητική μέθοδο με ανακαλυπτική – διερευνητική προσέγγιση καθώς και στις κοινωνικοπολιτισμικές θεωρίες του Vygotsky. Βασίζεται ακόμη στη θεωρία της δραστηριότητας, όπου οι μαθητές συμμετέχουν στην αξιολόγηση και στους στόχους, είναι ενεργά υποκείμενα και αναπτύσσουν κριτική σκέψη. Τα θέματα που επεξεργάζονται συνδέονται με όλες τις γνωστικές περιοχές (Μελέτη, Γλώσσα, Ιστορία, Μαθηματικά, Αισθητική Αγωγή, Θρησκευτικά, Γυμναστική, ΤΠΕ). Γίνεται καταμερισμός έργου στις ομάδες, στις οποίες δίνονται συγκεκριμένα Φύλλα Εργασίας. Τα παιδιά συνεργάζονται με διακριτική καθοδήγηση κι ενθάρρυνση του δασκάλου. Παρουσιάζουν τις εργασίες τους στην ολομέλεια και γίνεται ανάρτηση του έργου στο ιστολόγιο της τάξης που δημιουργήθηκε ειδικά για το εν λόγω σχέδιο. Τέλος, συμμετέχουν σε δραστηριότητες μέσω του διαδικτύου οργανώσεων όπως είναι η UNESCO η HELMEPA κάνοντας χρήση του WEB2.

3. «Οργάνωση του λόγου: Από την παράγραφο στην έκθεση», Αναγνώστου Αγαθή, 1^ο Δημοτικό Σχολείο.

Στην εργασία αυτή παρουσιάζονται συνοπτικά τρόποι οργάνωσης του λόγου καθώς και ανάλυση του ενός (αναλογία), ώστε να κατανοηθεί η ομοιότητα των εννοιών και η σκοπιμότητα παρουσίασης της μεθόδου (δηλ. η κατανόηση της δύσκολης έννοιας μέσω της εύκολης). Κατόπιν, ακολουθεί η παρουσίαση ενός παραδείγματος αναλογίας με ζεύγος εννοιών. Η μέθοδος μπορεί να εφαρμοστεί και μακροδομικά-(έκθεση)

4. «Τα ύψη του τριγώνου», Κεντρής Χρήστος, 10^ο Δημοτικό Σχολείο.

Τρεις συμμαθητές παίρνουν τις θέσεις τους στις κορυφές του τριγώνου, που έχει σχηματίσει ο μαθητής χρησιμοποιώντας άσπρα πηγάκια στο δάπεδο της αίθουσας ή της αυλής (δίνει τα ονόματα των κορυφών Α, Β, Γ σε κάθε συμμαθητή).

Μαθητής: Θα ήθελα να με βοηθήσετε να χαράξω τα ύψη του τριγώνου ΑΒΓ. Πρώτα εσύ κορυφή Α πες μου σε παρακαλώ.

Κορυφή Α: Νομίζω ότι πρέπει να βρεις ποια πλευρά είναι απέναντί μου.

Μαθητής: Μα φυσικά η πλευρά ΒΓ.

Κορυφή Α: Τώρα χρησιμοποίησε σωστά το γνώμονά σου.

Ο μαθητής τοποθετεί λάθος το γνώμονα, κοιτάζοντας μόνο να σημαδεύει την κορυφή Α.

Κορυφές Β και Γ: Πρέπει να προσέχεις, η μία κάθετη πλευρά του γνόμονα να εφάπτεται στην απέναντι πλευρά.

Μαθητής: Δίκιο έχετε τώρα θυμάμαι που μας το τόνισε ο δάσκαλός μας. (Τοποθετεί σωστά το γνόμονα, παίρνει από την κορυφή Α το κόκκινο πηγάκι και το τοποθετεί στη θέση του ύψους.)

Όταν τοποθετήσει και τα τρία ύψη, ρωτάει ο μαθητής αν παρατηρούν κάτι.

Συμμαθητές: Τα τρία ύψη περνούν από το ίδιο σημείο.

Μαθητής: Φανταστικό, όπως το έγραφε στο βιβλίο των Μαθηματικών.

5. «Ιστοεξερεύνηση στο μάθημα της Ιστορίας», Φορτούνη Τζούλια, 5^ο Δημοτικό Σχολείο

Στο προτεινόμενο Σχέδιο Μαθήματος μέσω της καθοδηγούμενης διερεύνησης ενός δομημένου webquest (ιστοεξερεύνηση), οι μαθητές και οι μαθήτριες ομαδοσυνεργατικά και σε ρόλους ειδικών, έρχονται σε επαφή με αυθεντικές ιστορικές πηγές, τις επεξεργάζονται, θέτουν ερωτήματα και βγάζουν τα δικά τους συμπεράσματα. Η ίδια η δραστηριότητα (ιστοεξερεύνηση) από το σχεδιασμό της παρέχει τις υποστηρικτικές δομές αλλά και αποτελεί μονάδα ανάλυσης αυτής της διαδικασίας, ενισχύοντας παράλληλα την κοινωνική αλληλεπίδραση (θεωρία της δραστηριότητας).

Ο ρόλος του δασκάλου είναι καθαρά εμπνευστικός και διευκολυντικός, προκειμένου να παρέχει την κατάλληλη υποστηρικτική βοήθεια (scaffolding) στους μαθητές για να την αποσύρει σταδιακά, ενισχύοντας με διάφορες τεχνικές την ομαδοσυνεργατική αλληλεπίδραση έτσι ώστε τα παιδιά να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες, να οικοδομούν νέες έννοιες, να αφογκράζονται τον τρόπο «πώς να μαθαίνουν» (μεταγνωστικές δεξιότητες) και να προχωρήσουν έτσι στην επόμενη ζώνη ανάπτυξης (Vygotsky).

6. «Ομαδική Εργασία (Project) στο μάθημα της Γεωγραφίας της Στ τάξης» Ζαχαρόπουλος Γιάννης, «Νέα Παιδεία».

Τα Ταξίδια αποτελούν μια διαφορετική προσέγγιση στο μάθημα της Γεωγραφίας. Τα παιδιά μέσα από ένα βασικό σενάριο που τους παρέχεται, αναλαμβάνουν σε επίπεδο ομάδας να παρουσιάσουν όσα ανακάλυψαν στα –φανταστικά– ταξίδια τους στις ηπείρους, γράφοντας το δικό τους «ταξιδιωτικό μυθιστόρημα». Η εργασία υλοποιείται σε δύο στάδια. Το πρώτο στάδιο περιλαμβάνει την παρουσίαση της εργασίας στην τάξη (με τη χρήση κατάλληλου οπτικοακουστικού υλικού) και το δεύτερο την παράδοση γραπτής εργασίας.

7. «Οι εννοιολογικοί χάρτες και οι εφαρμογές τους στη διδασκαλία» Μούκα Ελένη, 9^ο Δημοτικό Σχολείο.

Οι εννοιολογικοί χάρτες αποτελούν ένα δυναμικό εργαλείο διδασκαλίας και μάθησης που μπορεί να αξιοποιηθεί από το δάσκαλο ως μέσο οργάνωσης και παρουσίασης του μαθήματος, ως διαγνωστικό εργαλείο για την ανίχνευση και αναπαράσταση των πρότερων γνώσεων των μαθητών αλλά και ως εργαλείο αξιολόγησης της μάθησης και της εξέλιξης της γνωστικής αλλαγής μετά την διδακτική παρέμβαση. Παράλληλα, ο εννοιολογικός χάρτης, αποτελεί και ένα διαμεσολαβητικό εργαλείο μάθησης καθώς προωθεί την ενεργητική μάθηση, βοηθάει στην ανάπτυξη και καλλιέργεια της κριτικής και δημιουργικής σκέψης και αναπτύσσει τις μεταγνωστικές δεξιότητες των μαθητών που εμπλέκονται στην δημιουργία τους. Με βάση τα δεδομένα αυτά, θεωρούμε αναγκαία την ανάδειξη της σπουδαιότητας και της χρησιμότητας του διδακτικού αυτού εργαλείου μέσα από την παρουσίαση συγκεκριμένων παραδειγμάτων χρήσης τους, του εργαλείου αξιολόγησης τους (ρούμπρικα), αλλά και προτάσεις για τις δυνατότητες χρήσης τους στο πλαίσιο της διαφοροποιημένης διδασκαλίας.

8. «Περιβάλλοντα Κοινωνικής Δικτύωσης (Wikis) και συνεργατική γραφή», Τύρου Ιωάννα, 5^ο Δημοτικό Σχολείο.

Τα κοινωνικά δίκτυα μπορούν να οικοδομήσουν διαδικτυακές συνεργατικές κοινότητες μάθησης και αλληλεπίδρασης που θα μετατρέψουν τον παθητικό ρόλο των χρηστών σε ρόλο ενεργητικό, σε συν-δημιουργία γνώσης και διαμοίρασης εκπαιδευτικού υλικού. Τα wikis συνεργατικής γραφής δημιουργούν τις προϋποθέσεις για τη δημιουργία εναλλακτικών περιβαλλόντων μάθησης και διευκολύνουν την παραγωγή ομαδικής εργασίας, διατηρώντας και ανανεώνοντας τον πληροφοριακό θησαυρό, μέσα σε μια ατμόσφαιρα ενεργοποίησης της δημιουργικής σκέψης, εξάσκησης δεξιοτήτων γραφής και αύξησης των κινήτρων.

Πρακτικό Μέρος: Παράδειγμα δημιουργίας περιβάλλοντος wiki.

(παράδειγμα: <http://el.9dimxaidariou.wikia.com/wiki/9dim.xaidariouWiki>

→ένα wiki για την τάξη μας.)

2^η Θεματική: «Καινοτόμες Δράσεις/ Προγράμματα»

1. «Τρέφομαι σωστά, αθλούμαι σωστά, μεγαλώνω σωστά», Τάμπαλης Κώστας, ΠΕ11, Διευθυντής του 7^{ου} Δημοτικού Σχολείου.

Η παρουσίαση συνίσταται στην εφαρμογή ενός διαχρονικού προγράμματος αγωγής υγείας στους μαθητές του 7ου ΔΣ Χαϊδαρίου με τη συμμετοχή του συνόλου των εκπαιδευτικών και του Διευθυντή. Αποσκοπεί: α) στη διαχρονική παρακολούθηση των σωματομετρικών δεικτών, της φυσικής κατάστασης, του επιπέδου της φυσικής δραστηριότητας και των διατροφικών συνηθειών των μαθητών, β) στην εκπαίδευση των μαθητών σε θέματα που αφορούν τη διατροφή, την άσκηση και την κατάσταση της υγείας τους γενικότερα, γ) στην ενημέρωση των γονέων για τα αποτελέσματα των μετρήσεων και δ) στην ανάληψη πρωτοβουλιών στο πλαίσιο της διαθεματικής προσέγγισης μέσω των μαθημάτων ώστε να προαχθεί/ διατηρηθεί η βέλτιστη υγεία των μαθητών.

2. «Αξιοποίηση των Ιστολογίων στο Δημοτικό Σχολείο», Κομματάς Νίκος, Διευθυντής του 5^{ου} Δημοτικού Σχολείου - Βενιζέλου Νάντια, 5^ο Δημοτικό Σχολείο–Κασμερίδου Μελαχροινή, 5^ο Δημοτικό Σχολείο.

Τα ιστολόγια-blogs- γνωρίζουν μεγάλη ανάπτυξη σε όλες τις κατηγορίες των επαγγελματιών που θέλουν να προβληθούν στο διαδίκτυο. Στο χώρο της εκπαίδευσης έχουν εισβάλλει για τα καλά, δίνοντας την ευκαιρία σε εκπαιδευτικούς και μαθητές να τα χρησιμοποιήσουν για διαδικτυακή σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία και μάθηση. Η διαδραστικότητα, η ευχρηστία και η ευκολία διαχείρισης του μέσου, είναι από τους βασικούς λόγους επέκτασης της χρήσης των ιστολογίων στο χώρο της εκπαίδευσης. Τα παραδείγματα εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων σε διαφορετικά γνωστικά αντικείμενα είναι πολλά και ακολουθεί η παρουσίαση χαρακτηριστικών περιπτώσεων από το 5^ο ΔΣ.

3. «Οργάνωση συγγραφής βιβλίου από μαθητές και μαθήτριες διαφορετικών σχολείων», Ζαχαρόπουλος Γιάννης, «Νέα Παιδεία» – Κοτρώνης Αθανάσιος, 5^ο Δημοτικό Σχολείο.

Στην εργασία αυτή γίνεται η περιγραφή των σταδίων οργάνωσης συγγραφικών ομάδων από διαφορετικά σχολεία της Ελλάδας και ανάλυση των μεθόδων διαχείρισης και συντονισμού αυτών των ομάδων προκειμένου να επιτευχθεί ο βασικός στόχος του προγράμματος, που είναι η έκδοση κοινού λογοτεχνικού βιβλίου. Ακολουθεί απολογισμός της περσινής προσπάθειας που ευοδώθηκε με την έκδοση του βιβλίου «Τα μαγικά υφάσματα» (εκδ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ)

4. «Η Δύναμη του 10», Σιώχος Νίκος, 10^ο Δημοτικό Σχολείο, Κεντρής Χρήστος, 10^ο Δημοτικό Σχολείο.

Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΟΥ 10 ήταν ένα πρόγραμμα το οποίο απευθυνόμενο σε 10 σχολεία της Αθήνας είχε ως στόχο την αύξηση της ευαισθητοποίησης σε θέματα εξοικονόμησης και ορθολογικής χρήσης της ενέργειας, αλλά και να ενθαρρύνει τους μαθητές να αναλάβουν

πρωτοβουλίες και να μειώσουν το ενεργειακό αποτύπωμα του σχολείου τους κατά 10% σε διάστημα 10 εβδομάδων. Η πρόοδος του κάθε σχολείου καταγράφονταν, αναλύονταν και αξιολογούνταν σε πραγματικό χρόνο από ένα καινοτόμο ενεργειακό πληροφοριακό σύστημα, από 'έξυπνους' μετρητές ηλεκτρικής ενέργειας που εγκαταστάθηκαν στα σχολεία, αλλά και από ενεργειακά social media. Στο πλαίσιο του εν λόγω προγράμματος, όλοι οι μαθητές του σχολείου έχουν την ευκαιρία να συμμετέχουν σε μια σειρά από διαδραστικά εργαστήρια που θα τους βοηθήσουν να αποκτήσουν γνώσεις και να αναλάβουν δράση σε θέματα βιώσιμης διαχείρισης της ενέργειας και βιώσιμου τρόπου ζωής, αλλά και γενικότερα σε καίρια ζητήματα κλιματικής αλλαγής.

5. «Σχολικός εκφοβισμός: Τι γνωρίζουμε και τι μπορούμε να κάνουμε», Τσιαντούλα Ειρήνη, ΠΕ11, 11^ο Δημοτικό Σχολείο.

Εκφοβισμός είναι μία κατάσταση κατά την οποία ασκείται εσκεμμένη, απρόκλητη, συστηματική και επαναλαμβανόμενη βία με σκοπό την πρόκληση σωματικού και ψυχικού πόνου σε μαθητές από τους συμμαθητές τους εντός και εκτός σχολείου. Θυματοποίηση είναι η διαδικασία κατά την οποία ο μαθητής υφίσταται επανειλημμένα βίαιες και επιθετικές πράξεις από έναν ή μια ομάδα συμμαθητών του. Στην Ελλάδα το ποσοστό των μαθητών που εκφοβίζονται είναι 8% και των μαθητών που εκφοβίζουν 6% παρόμοιο με το ποσοστό διεθνώς. Τα φαινόμενα εκφοβισμού δεν αντιμετωπίζονται κατάλληλα στα Ελληνικά σχολεία. Σε ορισμένες περιπτώσεις αποσιωπούνται διότι θεωρείται ότι στιγματίζουν το θύτη, το θύμα και το ίδιο το σχολείο. Ωστόσο μπορούν να εφαρμοστούν μέτρα σε επίπεδο σχολείου, σε επίπεδο τάξης αλλά και σε ατομικό επίπεδο. Τα αποτελέσματα από την εφαρμογή των παραπάνω μέτρων διεθνώς δείχνουν μείωση 50% του εκφοβισμού/ θυματοποίησης, του αρνητικού κοινωνικού κλίματος (σκασιαρχείο, κλοπές, διαμάχες, βανδαλισμοί) και τέλος δεν υπήρχε μετατόπιση του εκφοβισμού εκτός σχολείου.

6. «Μιλώντας σε παιδιά των πρώτων τάξεων του Δημοτικού Σχολείου για πειθαρχία- κανόνες- συνεργασία», Παπαλαζάρου Χρύσα, ΠΕ06, 1^ο Δημοτικό Σχολείο - Τσιαγκλή Στέλλα, 14^ο Δημοτικό Σχολείο.

Μέσα από ομαδικές διεργασίες τα παιδιά συνειδητοποιούν βασικές αρχές συνεργασίας που διέπουν τη σχολική ζωή. Με συμμετοχική προσέγγιση αρθρώνουν λόγο και δεσμεύονται για τους κανόνες και τα όρια σε επίπεδο τάξης και σχολείου, μαθαίνουν να διαχειρίζονται συγκρούσεις, να εκφράζουν τα συναισθήματά τους, να σέβονται τα συναισθήματα των άλλων και να κάνουν συνδέσεις μεταξύ αποδεκτής/ μη αποδεκτής συμπεριφοράς και των αντίστοιχων συνεπειών.

7. «Στο δρόμο της Φιλαναγνωσίας», Γκουντέλας Γιάννης, 14^ο Δημοτικό Σχολείο.

Αρχικά παρουσιάζονται όλες εκείνες οι δράσεις που είναι δυνατόν να πραγματοποιηθούν από τους μαθητές πριν, κατά τη διάρκεια αλλά και μετά το τέλος της παρουσίασης ενός λογοτεχνικού βιβλίου. Επιπλέον, γίνεται αναφορά στους τρόπους εμπλοκής άλλων ειδικοτήτων (Μουσικής, Εικαστικών, Θεατρικής. Αγωγής, Πληροφορικής) στις παραπάνω δράσεις. Τέλος, οι συνάδελφοι καταθέτουν τις εμπειρίες τους και ακολουθεί συζήτηση.

8. «Δράσεις Φιλαναγνωσίας», Σαλαγιάννη Ξανθή, 2^ο Δημοτικό Σχολείο.

Μια από τις δράσεις φιλαναγνωσίας είναι και η επίσκεψη συγγραφέων στο σχολείο. Πριν από την επίσκεψη της κ. Βαρελλά είχαν προηγηθεί δραστηριότητες όπως ανάγνωση λογοτεχνικών βιβλίων, ζωγραφιές, ποιήματα, κείμενα και δραματοποίηση. Στη διάρκεια των επισκέψεων τέθηκαν ερωτήσεις ποικίλου ενδιαφέροντος από τα παιδιά προς τη συγγραφέα. Ακολούθησε συζήτηση και φωτογράφιση μαζί της. Οι συναντήσεις αυτές χαροποίησαν τα παιδιά και παράλληλα δόθηκε η δυνατότητα επίτευξης στόχων όπως η ανάπτυξη γλωσσικών δεξιοτήτων, η καλλιέργεια της φαντασίας, η αγάπη για τη λογοτεχνία ώστε να γίνουν συστηματικοί αναγνώστες.